

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Posledica valutne kriz.

Kolikor imamo časopisov, toliko imamo tudi vesti in mišljenj o valutni krizi.

Že zadnjič smo povedali da so valutne krize rak-rana vsakega narodnega gospodarstva. V našem članku »Gospodarska kriza« smo takrat zavzeli naše stališče napram svetovnemu gospodarstvu. Potreba nas sili, da spregovorimo nekoliko besed tudi o gospodarstvu naše države ozir. o njeni valutni krizi.

Potrebno je predvsem da delavno ljudstvo zve, kdo se okorišča in kdo trpi od nje.

Od »Slovenca« pa do »Jutra« vse vprek so zavzeli k valutni krizi ozir. pomanjkanju denarja svoje kapitalistično stališče. Vsi pravijo da so prizadeti. Nikogar pa ni, da bi napravil tem špekulacijam konec.

Mi dobro vemo, da se od imenovanih tudi nobeden resno zganil ne bo, ker zabavljanje drug čez drugega je važnejše nego pozitivno delo v prid narodnega gospodarstva, v prid naroda.

Kljub raznim obljubam (avtonomija, svoboda, enakost, bratstvo itd.) nimamo pričakovati ničesar pozitivnega — koristnega.

Krivda gospodarske krize ne leži le v tej ali oni stranki, kakor si to očitajo meščanske stranke, krivda leži v temelju sedanje družbe, katere pristaši so vse meščanske stranke brez izjeme.

Sedanji egoistični gospodarski sistem je vzrok vseh gospodarskih, političnih in kulturnih bojov med narodi, med

človeštvom. Gospodarske boje med enim in drugim pa še podpihujejo razne krize, katerih posebno po vojni nam ne manjka.

Naša država se zviija že od početka v valutni krizi. Naša valuta se danes dviga jutri zopet pada. Krivdo, kakor sem že omenil, si očitajo drug drugemu.

Zadnje čase, odkar je prevzel ministristvo za finance radikalec Stojadinović, je opaziti neki drugi veter. Pravijo da se naš denar mora vsekakor dvigniti, pa če bi sam Lucifer prišel in ga hotel ustaviti.

Vsi so v hudih skrbih, kaj bo z denarjem, kaj bo z dobičkom. Samo delavstvo je pokazalo pri minulih volitvah, da ga stvar prav nič ne skrbi, zato je po večini volilo klerikalce, v Srbiji radikalce, na Hrvaškem pa Radića.

Mi pa, ki se zavedamo, da meščanske stranke ne bodo nikdar rešile vprašanja gospodarske krize v prid zatiranega sloja, gledamo na stvar drugače.

Predno zavzamemo k sedanji finančni politiki naše stališče, je potrebno, da vemo, kako hočejo zvišati vrednost dinarja. Sredstva za doseg takega namena so različna. Naša država n. pr. se je poslužila tega, da je prepovedala nadaljnje tiskanje novčanic in Narodna banka skrči posojila. Imamo pa še nešteto drugih sredstev, ki se jih naš finančni minister ne mara poslužiti, n. pr. zmanjšanje državnih izdatkov za vojsko, pospešitev produkcije — nešteto jih imamo, samo volje nam manjka.

boj? Mlad si, premlad, da bi šel po svetu, doma ne moreš ostati, drugemu sem namenil posestvo. Učitelj mi je svetoval, naj te pošljem v šolo. Čemu bi vsi vaši otroci trpeli, je dejal. Fant je priden in nadarjen, poskusite morda bo šlo po sreči. Med potjo sem mnogo premišljeval o tej stvari in čim bolj mislim, tem bolj se mi zdi, da ima učitelj prav. Težko bo sicer z denarijem, prodati bo treba smreke, živina bo šla iz hleva, pa bomo že potrpeli. V šolo pojdeš, sin, tako sem sklenil. Ne boš kmet, ne boš kopal zemljo in vozil gnoja, ne boš trpel kakor je trpel tvoj oče, gospod boš. Življenje tvoje bo lahko, kakor je lahko vseh onih, ki so s v mladosti učili. Glej, da boš priden, da ne boš po nepotrebnem zapravljjal denarja, ki ga oče služi s svojimi žulji. Težko bo učenje, mnogo potrpežljivosti in marljivosti bo treba, zato pa boš srečen potem ko boš postal gospod.

Obrnil se je in odšel v polje. Videl sem mu na obrazu, da ga nekaj teži, v njegovem glasu pa so zvene le strune skritega veselja in zlatih gradov, ki jih je gradil siromak v oblakih bodočnosti. Skrb ga je trla, kako bo z denarijem, odkod bo jemal sredstva za vzdrževanje bodočega gospoda, v duši pa je že videl

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Kakšen je socialni učinek uporabe teh sredstev? Človek bi si mislil, čim več postaja denar vreden, tem bolj raste tudi temeljna plača delavčeva na vrednosti, ker se cene življenjskim potrebščinam znižujejo. Toda to mišljenje je varljivo in le malokdaj se uresniči in še takrat le za kratek čas.

Za delavca, malega kmeta so mero-dajne cene le nadrobno. Te cene pa nikdar ne padajo tako naglo kakor cene na debelo. Učinke izboljšavanja dinarja je v nadrobni prodaji najpozneje opaziti in nikdar tako izrazito kakor pa v prodaji nadebela. To je na eni strani. Na drugi pa skušajo podjetniki za časa izboljšavanja mezde z isto naglico znižavati kakor padajo cene v prodaji nadebela. S tem je delavstvo prikrajšano, ne samo prikrajšano, ampak pahnjeno v še večjo bedo, nego se je nahajalo v njej za časa padanja vrednosti denarja.

Izvoz onih dežel, katerih valuta se dviga, se omejuje in so s tem postavljena podjetja, ki izvažajo, pred težke naloge. Drugega izhoda, da ostane deželi zasiguran inostranski odjemalni trg, ni, kakor da se cene prilagode inostranskim. To se pravi: ali izboljšati produkcijski način, ali se pa odreči masnim dobičkom. Razven teh sredstev, ima pa sedanji gospodarski sistem na razpolago še znižanje mezd ali pa podaljšanje delavnega časa. Zadnje velja le v državah, ki nimajo zakonito zajamčenega osemurnega delavnega časa. Med te države se lahko tudi mi šteje-mo, to pa zato, ker omogočajo razni pravilniki podjetniku razne lumparije.

OČE.

(Dalje.)

»Ne razumeš, otrok,« mi je odgovarjal oče. »Tam je samostan, menihi so kupili vso zemljo, kmete so pogнали v skalo-vje, sami pa žive na rodovitni zemlji. Mogočni so in bogati, kaj smo mi reveži v primeri z njimi?«

Da, starejša brata je poslal oče v Ameriko. Izposodil si je denar za pot, prekrizal ju je, ko sta odhajala in dejal: »Poidita, svet je velik in povsod žive ljudje. Morda je tam več zemlje, pravijo, da je Amerika obljubljena dežela. Mnogi se vračajo z denarijem, drugi pa ostanejo tam in pozabijo na svoje rojstno gnezdo. Bog vaju spremlja in čuvaj!«

Nekega nedeljskega jutra se je vrnil oče od maše. Poklical me je s kozolca, kjer sem pripravljaj seno za živino, segel je v žep, potegnil iz njega rdečo ruto, obrisal potno čelo in spregovoril z rahlim, drhtečim glasom:

»Sin, danes sem govoril z učiteljem. Pravil mi je, da je bil zadovoljen s teboj, da si se pridno učil in ubogal. Veseli me.« Zakašljaj je in videti je bilo, da mu gre beseda težko iz ust. »Govorila sva,« je nadaljeval »o tebi. Kaj naj počnem s te-

bosonovega paglavca, kako se vrača iz mesta v gosposki obleki in zlatimi očali na nosu. Mene je zadela ta novica globoko v srce. Nazaj v mesto, to pot v tuje, veliko in šumno, kjer je vse polno lepo oblečenih gospodov, ki bodo kazali s prstom name, češ, glej ga, njegov oče hodi v okovanih škornjih in oguljenem kožu-hu, kmet je, pa leze s svojim sinom med gospodo. Ta misel mi je šumela v glavi noč in dan. S strahom sem pričakoval trenotka, ko se bo treba posloviti od očetove hiše, omahoval sem, mislil sem — stopil bom pred očeta in povedal, da nočem v šolo, da raje останem doma, kjer se mi nihče ne smeje, pa sem se bal njegove jeze. Ni trpel, da bi mu otroci nasprotovali. In nastopil je dan, ki je razsekal moje življenje na dve polovici. Mati mi je preskrbela vse potrebno za pot, oče mi je stisnil v roko dvajsetkronski bankovec, obrnil se je v kot, kjer je visel lesen križ, prekrizal čelo in dejal:

»Odhajaš, sin. Ne pozabi, da si bil rojen v trpljenju, da so vsi tvoji predniki obdelovali zemljo, da niso ločili v pōtu dneva od noči. Ti si prvi, ki mu ne bo treba delati od zore do mraka. Pomni, da moraš postati gospod!«

(Dalje prih.)

Običajno uporabljajo znižanje delavskih mezd. Tako postopanje krati delavstvu še ono, kar si je v boljšem času s trdom priporilo na en ali drug način, njegove organizacije pa vrže v zelo hude položaje.

Pred takim položajem se bomo prejkone tudi mi nahajali, to nam prerokujejo že meščanski listi sami. Treba je, da se pripravimo. Potrebno je, da imamo v redu naše statistike, kar je najvažnejše, je pa to, da bo delavstvo enotno v organizaciji, brez razlike vere, narodnosti itd.

Nujna potreba je, da napnejo oni, ki se zavedajo važnosti organizacije, vse svoje sile za razširjenje strokovne, politične i. dr. organizacije, da širijo delavski tisk.

Kam bi prišli, če bi danes ne imeli vsaj to, kar imamo? Kam bi prišli, če bi danes še vsak za sebe hodil prosit povišanja mezd itd!? Kaos bi nastal, ki bi potlačil že itak slabo gospodarsko življenje.

Kakor rečeno, potrebno je, da se pripravimo za spomlad na hude gospodarske boje. Boji bodo tem hujši, ker bomo imeli v Sloveniji s klerikalci, v Hrvaški z Radičevci in v Srbiji s Pašičevci opravka — torej s samimi strankami, ki delavstvo, njegove mezde in organizacije zelo ljubijo. Ne bo treba dolgo čakati, da bomo spoznali, kako jo je ljudstvo v brezumnem diru za jezuitskimi frazami avtonomije itd. pri teh volitvah zavozilo.

Iz vsega je razvidno, da je prvi pogoj ureditev gospodarskih razmer Gospodarskih razmer pa brez stabilizacije naše valute ne moremo urediti. Zato je naša prva zahteva stabilizacija valute. Ne dviganje ne padanje dinarja ne koristi narodu niti narodnemu gospodarstvu.

Mi tega ne bomo izvršili, prvič ker smo preslabi, drugič pa ker nas ni narod za sedanjí čas še poklical.

Povedali smo, kaj je potrebno, nadaljno besedo in dejanja prepustimo vam, ki ste za to od naroda izvoljeni in poklicani. Mi pa bomo zaenkrat le gledali, koliko in kaj ste storili za narod.

IVO MEŽNARIČ:

Za uresničenje socializma.

Pod naslovom »Združevalcem v eno stranko z desetimi skupinami« sem napisal v »Napreju« št. 61. z dne 17. t. m. članek, v katerem sem jasno in stvarno preciziral naše stališče do socialističnih skupin, ki so se od nas ločile.

»Rdeči prapor« je na ta članek dne 20. t. m. odgovoril. Odgovoril je nejasno, tako da sem dolžan ponovno poudariti naše stališče, kajti vem da koristimo stvari samo tedaj, če trditev tudi tako podpremo, da nam je nikdo ne more ovreči, ali celo nas na laž postaviti.

Da je bil moj članek neoseben, je mogoče ker sem se bavil s stvarjo s socialistične načelnosti, čeprav sem v istem članku dokazal (za mojo osebo) bivšemu socialistu dr. Periču, da je grešil proti načelnemu socializmu in da ni kot socialist uničil samo mene in moje družine, temveč da je s svojim dejanjem na račun socializma škodoval neštetim rodinam, ki se nahajajo v istem brezumnem položaju kakor jaz.

Da je »Naprej« imel to nesrečo, posvečati v pretekli dobi pozornost neštetim osebam, je jasno. Storil pa ni tega nikoli iz nagajivosti ali celo škodoželjnosti do osebe, proti kateri je bila njegova pisava naperjena. »Naprej« je izvršil delo, ki bo velikega zgodovinskega pomena za proletarijat, storil pa je s tem tudi korak naprej k zdravemu razvoju resnega

socializma, kar nam bo vsem bodočnost dokazala. Kdor jasno gleda, vidi dokaze lahko že danes.

Najprvo je bilo treba izločiti slabo od dobrega. Zgodovina nas uči, da je slabo oviralo dobro delo in to bi se tudi na dalje godilo, če bi naša stranka ne posegla po čisto socialističnih sredstvih, s katerimi se ji je posrečilo izrinuti ljudi, ki so s svojim delom čistemu in resnemu delu za ustvarjanje socialistične družbe škodovali in naravni razvoj preprečevali.

Izločeni ljudje, ki niso prežeti s čistim socialističnim duhom, lahko prevzamejo nase stavek: »njih delo je kapitalistično, in po večini malomeščansko«; pa danes, kljub temu, da so lahko spoznali svoj velik greh, nadaljujejo svoje delo izven okvira čiste socialistične stranke na račun čistega socializma.

Te in podobne ljudi je torej potreba z vso vehemenco pobijati in ni dosti samo zatiranje, da niso socialisti, ampak je treba prinesiti na dan dejstva, ki naj dokažejo, da v resnici niso socialisti, pač pa vse kaj drugega.

Če »Rdeči prapor« pozna dno duše našega slovenskega naroda, tedaj mora vedeti da je to ljudstvo po večini samo gledalec prizorov in poslušalec, ter če voli za tega ali onega, še ni s tem rečeno, da stoji z vso močjo za tem, za kar je glasovalo, ampak dela le poskuse, misleč si, enkrat bom pa vendar na pravo zadel.

Odtod so tudi misli Rdečega prapora, da so voditelji raznih »socialističnih« grup pri zadnjih volitvah vendar dobili precej glasov in da moramo s tem računati.

Naivni bi bili mi, če bi take nasvete res poslušali, ker vemo, da niso ljudje šli kar preprosto za temi voditelji, temveč so šli za obljubami, s katerimi jih je voditelj vabil, in ker so mislili, da bo za njimi res rešitev.

Tako imamo na dlani, da bi sprava med nami in njimi bila mogoča le tedaj, če bi se udinjali drug drugemu, podali se v koncesije za skupen nastop, s tem pa kršili nekaj naisvetejšega, to je nas socialistični program. In ljudstvo?

Volilci, ki so volili za našo stranko, vedo, kaj in koga so volili, če pa tega ne vedo oni, ki so volili nam nasprotno socialistične grupe, bodo to zvedeli tedaj, ko bodo znali misliti in razločevati, kaj so storili.

Naše socialistično delo opravljamo prav pozitivno, če ljudem in narodu oči odpiramo in jim konkretno navajamo dejstva, ki so jim s socialističnega stališča nasprotna in škodljiva. Kdor se izogiba takega dela za socializem, ta jasno dokazuje, da niti ni socialist, niti si ne želi kdaj socialistične družbe. In ponajvečkrat ima tudi razne osebne vzroke, da se ne izpostavlja.

Tudi mi nismo vzeli v zakup socializma, ampak žalostno je, da »Rdeči prapor« brani in sploh govori z onimi, ki si domišljajo, da so ga na račun nezavednega ljudstva prav poceni kupili. In ker ne maramo kupljenega socializma, nam vsi oni, ki drugega ne poznajo, očitajo, da ne vodimo računa o načelu socializma in da smo osebni. In vendar ni »Rdeči prapor« ničesar omenil, ali je dr. Perič kot socialist pravilno ravnal ali ne! Peričeva zadeva je načelna istotako, kot so bile vse ostale zadeve, ki smo o njih pisali. In o takšnih načelnih vprašanjih je pisal v našem listu tudi nekdo, ki je šel

sedaj v gruno »Rdečega prapora«, ker je zgubil up v zmago. Od tam se bo pa moral boriti hočeš ali nočeš proti onemu, česar je bil sam soustanovitelj in zakar je žrtvoval vse svoje moči! Torej je to tudi načelno čeravno vemo, da igra ulogo oseba. Če vemo, da bodo morali rešiti socialistični problem samo živi ljudje, tedaj nam ne preostaje drugo, nego iti z njimi v boj za socialistična načela. Da niso vsi ljudje enaki in enih misli, to vemo, vendar pa ne bomo dovolili, da bodo odločevali oni ljudje, ki s svojo aktivnostjo v političnem življenju razvoju čistega socializma škodujejo. Če danes nekdo trdi, da smo grešili in da grešimo, zavrnem ves greh na njega samega, tedaj pa še celo, če je imel priliko zraven grešiti. Obsojam pa vsakega in vse one, ki se predrznejo pavšalno metati blato na ljudi, ki so s težkim trdom zanesli med narod luč resnice in na ta način odprli pot do spoznanja, kaj je prav in kaj je krivo.

Z »Naprejevo« pisavo se ne strinjajo samo oni ljudje, ki ne priznavajo javne kontrole. Sicer pa vsi ti, ki se ne strinjajo so presneto malo v »Naprej« pisali, da bi pokazali, kako se naj piše. Mi hočemo, da piše »Naprej« odkrito in da vanj pišejo vsi, ki priznavajo javno kontrolno pot.

Ali smo mi stranka SSJ ali ne, ne bo težko uganiti in »Rdeči prapor« prav dobro ve, kakšno je naše stališče do glavnega odbora. To kar želimo za slovensko revno ljudstvo želimo tudi za ljudstvo po vsej državi in je tedaj jasno, da do enotnosti po vsej državi nismo nikoli zavzemali ekskluzivnega stališča, kar nam je tudi bilo v dobro vpisano.

Izvršene volitve bodo prinesle razočaranje narodu in ta se bo, če ga bomo za to kos vzgojili, samo odločilo za pravo socialistično pot, ne da bi ga kdo brigal zlasti pa še v tako stranko, ki je brez načel in ki ni zmožna postaviti si organizacije.

Mi gremo našo pot naprej in ustvarjali bomo organizacije, ker vemo, da nam bo ljudstvo hvaležno. Kdor pa nam dela ovire zunaj naših organizacij, naj bo prepričan, da pride dan maščevanja, da bo njegova slava padla, oseba pa pogažena in onljuvana ostane sama.

Delajmo za socializem socialistično in ne nesocialistično!

Politične vesti.

+ Kdo dobi sporni mandat na Štajerskem. Nemci ali Golouh, še ni ugotovljeno. Poročajo pa, da se je situacija za Golouha pri štetju kroglic napram dose-danjim podatkom poslabšala v korist Nemcem. Bogve če Golouh še kaj je in kaj pije in če je še tudi drugače pri zdravju?

+ Umrli so na posledicah nalezljive bolezni, ki se imenuje volilni poraz: »Ljudski dnevnik« Šusteršičev, »Republikanec« Novačanov, »Naša vas« radikal-ske. Žličica tkz. poslanskega mandata bi vse te nesrečneže lahko obvarovala pre-zgodnje smrti, ampak se je tako zgodilo, da so tokrat klerikalci poleg medicine po-zrli še celo žlico.

+ Konec cesarja Janeza. Ministrski svet je razpravljal o likvidaciji pokrajinskih uprav. »Načelno« je sklenil, da namestnik Hribar do 31. t. m. izroči posle velikim županom, isto bo storil dalma-tinski namestnik, dočim so hrvaškemu dali še nekaj časa, dokler se ne izčisti

položaj radi Radčeve zmage. Naše vlade imajo sicer od sklepov do izvršitev vedno dovolj »vremena«, ampak gotovo je, da namestnik Hribar ne bo več dolgo ježil slovenskih liberalcev. Gospod Lukan že kar čaka, da pride na polovico njegovega mesta prirejat jim dvakrat toliko neprijetnosti. Saj bo itak le delavstvo »gor plačalo«.

+ **Opatijska konferenca** se je izkazala kot velikanski bluf. Dočim se laški in naši delegati prekljajo, če bo ali ne bo, je visoka gospoda v Rimu in Belgradu že sklenila kupčijo in odločila, da se konsorcij za Baroš in Delto ustanovi in naša vlada je radi večjih profitov dodala celo še čisto jugoslovansko ozemlje okoli Brojdice. To je laški član paritetne komisije Quartieri povedal jugoslovanskim delegatom kar odkritosrčno v obraz, ko so se upirali konsorciju in zlasti še temu, da bi v laški velekapitalistični in jugoslovanski velekapitalistični želoдец izginil še nov kos našega mesa. Škandal je to, da nepoklicana vladna porodica tako kupčuje z ljudstvom, še večji škandal, da si da ljudstvo tako bedasto zastreti oči z obvezo, ki se imenuje delegacija, dočim ne obrača niti najmanjše pozornosti na to, kaj počenjajo višji barantači. Te barantače to ljudstvo celo odlikuje z demantno kolajnico 110 mandatov!

+ **Jugoslovansko - avstrijsko razsodišče** se je sestalo v — Benetkah, da odloča o povrnitvi škod, ki so bile napravljene tekom vojne raznim... žepnim baronom in fabrikantom. Najbolj zanimivo je to, da se je razsodišče sestalo v — Benetkah. Če se ne motimo, se nahaja danes kakih 10.000 različnih komisij in delegacij in komisij na ravnotolikih »konferencah« so ravnotolikih prekrasnih in dragih letoviščih. O, diplomacija zna živeti! Tem lažje, ker ne plačuje stroškov nje žep. Bedaki so oni, ki pravijo, da bi se diplomacije rešili najlažje na ta način, če jo pobijemo. Kaj še: dajte prešiču dosmrtno, vedno polno korito, pa vam prešič ne bo več v napoto. Poženite diplomate do zadnjega in brezplačno v letovišča, pa boste imeli prednimi miri!

+ **Niške konference** je konec. Jugoslovansko - bolgarska pogodba se podpisuje menda že danes v Belgradu.

+ **Rumunci** tudi niso zadovoljni z ustavo, ki jim jo meni vsiliti vladna buržoazija. Pa tam kažejo svojo nezadovoljnost drugače nego pri nas. Tako so se v torek na protestnih demonstracijah v Bukarešti spopadli s policijo in vojaštvom. Ustava je bila vseeno sprejeta. Da bo še nadalje obstala, bo skrbelo najbrže rumunsko ljudstvo samo, če je še tako nemumno kakor pri nas, da pokaže svojo nezadovoljnost pri odločitvi, pri volitvah s tem, da odda glas povzročitelju svoje nezadovoljnosti, meščanski reakciji.

+ **Zopet so se prčeli 20. t. m. v Rimu pogajati** naši in Italijani zaradi trgovinske pogodbe. To se pravi, Italijani so dali pobudo, ker upajo, da jim poidejo naši na lim sedaj, ko je Pašičeva volja do mešetarstva zopet zmagala pri volitvah.

+ **Orientalno predkonferenco** so v Londonu otvorili. Takoj po nji bi se potem znova otvorila lozanska konferenca. Biti na letovišču je sedaj spomlad silno prijetno.

Živ še 40 let po smrti? Ob priliki neke igre v proslavo 40letnice smrti Karla Marksa v nekem industrijskem kraju je kot govornik k tej proslavi neki namestnik kandidata Jakca Žorge zaklical k zaključku: »Bog živi Karla Marksa!«

Dnevne vesti.

V **Mežiški dolini** se je pripetila zopet nesreča, ki je zahtevala več delavskih žrtev. Podrobnosti nam pa niso znane. Organizacija je sporočila samo, da se bo vršil pogreb ponesrečenih rudarjev v petek, 23. t. m. popoldne. Mislija je najbrž, da je javnost že uradno obveščena — toda nikjer ni o tem ne duha ne sluha. Saj gre samo za delavsko življenje, to gospodi prav nič ne moti njenega apetita, za sirote bo pa že ljubi Bog poskrbel... **Riziko proletarčevega dela!**

Iz stranke.

Odbor krajevnih organizacij SSJ v Celju naznanja, da se vrše vse redne odbore seje po tem načrtu: Krajevni (ožji) odbor ima sejo vsak drugi torek ob sedmih zvečer v gostilni g. Ivana Svetla v Gaberjih; seja širšega zaupniškega zbora vsak prvi torek v mesecu istotam, ob istem času. Opozorjamo, da je dolžnost, vsakega funkcionarja politične, strokovne, gospodarske in kulturne organizacije, kakor vseh občinskih odborov in vseh zastopnikov pri raznih zastopih, da se širših zaupniških zborov vedno udeležujejo, sicer bo odbor smatral, da ne mara več opravljati podeljene mu funkcije, ali pa da se noče pokoravati sklepom krajevnega odbora. Vsak četrtek se vršijo diskusijska predavanja istotam kakors eže, ob istem času. Sodrugi, Celjani, delajte in gradite ter pomagajte, da bo naša krajevna organizacija SSJ v Celju vzor vsem drugim organizacijam ter da bodo imeli nasprotniki še večji povod zaganjati se v našo trdnjavo. Če bomo delali sistematično in vzorno, nas ne prekosi nobena še tako velika in močna sila. Odbor vodi strogo evidenco čez vse imenovane funkcionarje ter bode gledal na udeležitev posameznikov. Le upravičene izjave radi izostanka bo odbor vzel na znanje in se o njih tudi prepričal. — Za krajevni odbor SSJ v Celju: Josip Borštner, l. r., predsednik; Joško Borštner ml., tajnik.

Jesenice. V soboto 24. marca se bo vršil članski sestanek kraj. org. SSJ ob 7. zvečer v Delavskem domu, v običajnem lokalu. Dolžnost vseh članov je, da se sestanka udeležijo. Osebito opozorjamo, naj se ga udeležijo člani z Jesenic, Koroške Bele in Javornika. Ker bo diskusija o programu in pravilniku stranke, lahko privedete s seboj tudi somišljenike. Na sestanku se bo razdal tudi broširan program in statut. Posamezni izvod stane 4 Din. Sodrugi pozdrav! — Predsednik.

Vestnik Svobode.

Ženska telovadba se vrši vsak petek točno od 19.—21. v drž. realki v Vegovi ulici v Ljubljani. Vse sodruge, ki imajo veselje do tega potrebnega in zdravega športa, najs e prigrasijo v petek ob gori določenih urah.

Občni zbor »Svobode« v Ljubljani se bo vršil v četrtek, 29. t. m. točno ob 8. zvečer v magistratni posvetovalnici v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo nadzorstva; 5. volitev novega odbora; 6. volitev delegatov za delegacijski odbor »Svobode«; 7. raznoterosti. Dolžnost članov je, da se občnega zbora udeležijo polnoštevilno in točno. — Odbor.

Trbovlje. Članski sestanek »Svobode« se bo vršil v nedeljo, 25. t. m. ob 17. v dvorani »Delavskega doma«.

»Svoboda« v Celju naznanja, da prične takoj s tečajem za matematiko, knjigo-

vodstvo itd. Vsak, kdor se želi udeleževati teh tečajev, naj se zgleda v Delavskem tajništvu v Celju, Vodnikova ulica števil. 3. Rok za vpisovanje od dneva razglasitve do ponedeljka, dne 26. marca 1923.

= **Vrednost denarja.** 1 lira stane 4.62 do 4.65 Din, 100 madž. kron 2.25 Din, 100 avstr. kron 13.5 para, 1 češak rona 2.80 do 2.85 Din, 1 dolar 94.50—96 Din. V Curihu stane 100 naših dinarjev 5.55 švicarskih frankov.

Jesenice. Predzadnji dan pred volitvami, dne 16. t. m., smo imeli na Jesenicah dva shoda. In sicer v »Delavskem domu« je po strokovnem shodu, ki je bil slučajno na ta dan, otvoril politični shod še Smolej, kot poročevalec je pa nastopil g. Klemenčič. Ob polosmih zvečer pa je nastopil v »Katoliškem domu« g. Korošec. K temu shodom sporočamo radi zanimivosti to, da je g. Klemenčič govoril cele tri ure in iz stvarnosti, ki jih je početkoma res počenjal, prešel naposled v absolutne osebnosti, radi česar mu je menda policijski komisar shod zaključil. Socialisti smo se zgražali nad tem, ker je po eni strani g. Klemenčič namenoma držal obstrukcijski govor brez konca in kraja po drugi strani pa, ker se je shod nasilno zaključil prav gotovo na željo g. Klemenčiča, da tako od socialistov nikdo ni mogel odgovarjati. Lastni pristaši g. Klemenčiča so bili siti njegovega zavlačevanja. Psoval je soodr. Jerama z izdajico, kratko poprej so na strokovnem shodu izvajanjem soodr. Jerama vsi navzoči burno pritrdjevali, na Klemenčičeve laži in psovanja so pa nekateri revčki kričali. Ven z Jeramom! Ko je bil g. Klemenčič radi raznih laži pozvan, naj doprinese dokaze, je mož ostal lažnik. Po zaključnem shodu smo šli vsi socialisti na Korošev shod. Ko je g. Korošec kalkuliral o položaju v bodočnosti in izjavil: Naj bo kakorkoli za nas bo dobro, in mu je s. Jeram napravil medklic: »Ampak za nas delavce bo slabo, če bo za vas dobro!« so tu tudi kričali: »Ven z Jeramom!« Socialisti pa so jim odgovorili: »Imate post« in tako so klerikalci stisnili rep. Po Korošcu se je oglašil k besedi soodr. Jeram. Pa, o joj, ko je g. Korošec zvedel, da je to »Bernotovec«, je za kulisami naprosil kaplana Gabrovška, da tega Antikrista onemogoči. No, in res, kaplan Gabrovšek je prišel na oder in pričel pljuvati žveplo proti tej strašni pošasti socialistov. Prosil je navzoče naj absolutno ne dovolijo, da bi na tem shodu, na katerem je nastopil sam bog SLS, dobil besedo ta grozni človek. Na vse to, so strahopetni komunisti in klerikalni backi ploskali Gabrovšku. Sodr. Jeram pa je zaklical: »Me veseli, ker s tem sem še več dosegel za idejo, če vas je strah! Resnice se bojite kakor Klemenčič pred eno uro!« Nato smo se socialisti s shoda umaknili in pustili tam backe in strahopetne komuniste, katere je ves čas žajfal g. Korošec, oni so pa mirno poslušali najbrže tudi uverjeni, da je govoril sam bog. Kako napraviš sužnja z bičem poslušnega, smo videli, ker je bilo toliko železničarjev navzočih in pa komunistov, pa so molčali pred njim, ki bi moral polagati račune pred delavskim tribunalom za vse od nje in njegove stranke storjene grehe. Mi ključemo: Proč z usmiljenim socializmom! Le upognite hrbtenice, le molite in trpite sužnji — žal, a vendar vas na tej poti presenečene sreča spoznanje!

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Bilo bi smešno, če bi ne bilo žalostno. France se je poslužil svojega starega razloga, da ga odvedejo v zakope in ubijejo, če se mu ne posreči ustaviti vojno — in to je zopet pomagalo. Liza je bila naenkrat pacifiistična! S kakšno pravico smejo vzeti njenega moža in ga ubiti? Otroci morajo imeti očeta — vsi otroci imajo pravico do očeta! Tako je — je odgovoril France — zato pa moram iti na shod in storiti vse, da se prepriči obvezna vojaška služba. Kaj naj stori Liza? Obšel jo je strah, kajti v duhu je videla policaje s količi v rokah in patriote, ki nosijo čebre z raztopljenim smolo in žaklje s kurjim perjem. Ne, ne, France ne sme več agitirati, ne sme iti na shod! Toda France jo je ponovno pritisnil ob steno: Kaj bi Liza rajši videla, da ga ubijejo Nemci na fronti ali policaji in drhal v mestu? On je rajši ubit od drhali. Ali ona ni marala, da ga sploh kdo ubije; hotela je, da živi, on, oče njenih otrok.

France je zaenkrat mislil na kompromis. Na shod pojde, ampak molčal bo kakor riba. Tudi to ni potolažilo njegove žene — kajti ona ga je poznala. Naj se zgodi karkoli, France bo takoj zraven in potem pride konec. Ne, če mora iti na vsak način, tedaj gre ona z njim, vsi pojdejo. Otroke stlačijo v voziček in vlekl ga bodo dve, tri milje do poulične železnice. Ona mora biti zraven njega, držala se ga bo za suknjo, in če samo malo odpre usta, mu jih zamaši z dlanjo in vrže se med njega in policijske krepelje!

Pri tem sklepu je ostalo. Na dan shoda so se pa zakleli vremenski bogovi in poslali hudo ploho, ki je spremenila pot do kmetije v luže in blato — in otroški voziček s trojnim bremenom ni mogel nikamor. Bili so ponovni histerični napadi. Tedaj je France prišel svojo ženo za roko in desnico je dvignil k slovesni prisegi, da ne izpregovori najmanjše besedice na shodu, pa naj pride kar hoče. Lahko mu zaupa, kajti njegova prisega je sveta. Drugega ne bo delal v gledališču kakor prodajal tiskovine in ljudem odkazoval sedeže; tako je delal prej na stoterih shodih. Da jo še bolj prepriča, je položil na polico rdeč trak, ki ga je imel navadno pripetega na prsih, kadar je delal na shodih. Ko je še parkrat ponovil prisego, je končno pomiril svojo ženo, da ga je izpustila iz njenega objema. Na pragu se je še enkrat obrnil in pomahal z roko v pozdrav.

Ko je bil že zunaj na dežju, je zaslišal otroški glas. Ozre se in zagleda svojega najstarejšega sinčka na pragu, kjer je mahal z rdečo ruto za njim in vpil: »Glej, da boš molčal, papa!« — Kremen se je nasmehnil sam pri sebi. Med capljanjem po blatu in lužah je mislil na dečka, ki je tako hitro rasel. Komaj pet let mu je bilo, a že je tako velik in krepak! Maliček ima velike, črne oči kakor njegova mati in poreden je, da je kaj. Česa vraga ne izprašuje! Tako je France premišljeval o svojih otrocih, ko je gazil blato do poulične železnice in pri tem je — kakor že večkrat — stisnil pesti in zobe ter se zaklel, da mora zastaviti vse svoje sile za boljši svet, v katerem čaka sreča delavčeve otroke.

(Dalje prih.)

Dobrava pri Jesenicah. Kultura ravnateljstva in mojstrov naše tovarne je prišla na tako visoko stopnjo, da niti pri najboljši volji ne morem več molčati. Posebno kultura nekega I. Artniga je vredna par besedi, zlasti če pomislimo, da je mož šele pred kratkim časom zapustil našo kovinarsko organizacijo in pričel agitirati za NSS. Ta mož je sicer vsem delavcem znan kot njihov največji prijatelj in vrh vsemu temu kot dober politik, ker prav po očetovski skrbi za svojih 6 podreptnikov v svojem obratu. Med temi sta dva, ki jim vsak sme v obraz reči, da rada pijeta, eden spada vse drugam nego v tovarno, trije pa so nezavedneži, ki so zgolj radi lastnih žepov vpisani pri organizaciji. Da mi ne porečete, da delam krivico mojstru, ki se strinja popolnoma s programom delavstva, vam navedem za odgovor en sam slučaj. Vsi se še spominjate meseca junija ali avgusta 1922, ko nas je pod sejalnico delalo 6 mož, medtem ko danes to delo opravljajo trije. Sodrugi, kdo je temu kriv? Ali ne mi sami? Jaz sem že velikokrat povedal enemu ali drugemu, naj nikar ne jemlje akorda, ker s tem škoduje samemu sebi. Kljub temu pa, da so že vsi uvideli, da to

ni prav, se dogaja to še danes. Poglejte, kako lepo nas zna priganjati k delu gosp. Artnig, da še sami ne veste kdaj. Kakemu delavcu da akord češ, toliko boš naredil, pa imaš 12 ur. Ne misli, delavec, da ti on piše 12 ur radi tvoje koristi, ampak le radi svoje in kapitalistove. Delavci, čas bi bil, da se vam odprejo oči. To je našega mojstra umetno priganjanje. Medtem ko ima en delavec vpisanih 12 ur, mora drugih 6 delavcev toliko bolj trpeti, a to samo za 8 ur. Naj zadostuje to za g. Artniga, sedaj pa pogledjmo še kulturo ravnatelja g. inž. Beckerja. Tudi ta ima dobre lastnosti do delavstva in te so, da nima nikakega spoštovanja do delavstva in do delavskih zaupnikov. Ravno danes, 16. t. m. se mi je prigodil tozadeven slučaj. Pobiral sem za osem tednov bolnega Franceta Žena, videl me je g. Becker in mi je strgal nabiralno polo iz rok. Kaj takega se lahko dogodi pri Culukafrih, pri nas je to kaj čudno slišati. Še bolj čudno je pa to, ker moram v trinajstih dnevih zapustiti tovarno. Mogoče misli g. Becker, da bodo pustili delavci svoje sodruge kar tako na cesto metati, posebno pa še svoje zaupnike? Še manj pa si bodo pustili od takih kapitalističnih podreptni-

kov pehati, kakor je g. Becker z menoj naredil. Naj zadostuje to za danes. Da pa ne boste gospodje mojstri in ravnatelji iskali dopisnika, kakor ste ga pri zadnjem dopisu, ki je izšel v »Napreju«, se podpisem poleg z vašim meni vrženim imenom »der verfluchte Hund« se s svojim popolnim imenom. **Florijan Genstrie.**

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov **Peter Kozina & Ko., Tržič,** ki so najboljši in naicenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo. **Ljubljana, Breg 20.**

Ne zamudite nobene prilike. širiti svoj list! Če si socialist, tedaj je tvoj list »Napreje«. Pridobivaj mu nove naročnike!

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Zvonimir Bernot** (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Reditelj in rediteljica za kopališče

(Bademeister) se iščeta za čas seziye v kopališču z nastopom 1. ali 15. maja. Ponudbe s točnimi podatki in prepisom iz pričeval dosedanjega službovanja na Ravnateljstvo kopališča, Daruvar.

Pridobivajte naročnike

BERSON
GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti viagi i mraza!

Natakarski vajenec

in **natakar** se sprejmeta v restavracijo na glavnem kolidvoru v Ljubljani.

Citajte velezanimivo študijo **Dr. Oto Bauer - Uratnik Pot k Socijalizmu.**

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Šofer

k tovrnem avtu se išče. Popolnoma izučen monter s prvovrstnimi referencami. Nastop takoj. Ponudbe pod »Ljubljana« na upravo lista.

Za nakup blaga za moške in ženske obleke in perila po najnižjih cenah

se priporoča tvrdka

R. MIKLAVC, LJUBLJANA,
Lingarjeva ulica, Pred škofijo, Madarska ulica.

Pletenine

kakor jopice, zimsko perilo, nogavice, rokavice po zmernih cenah pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.